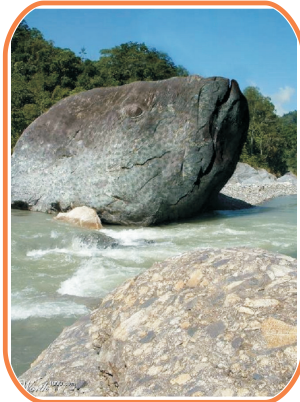
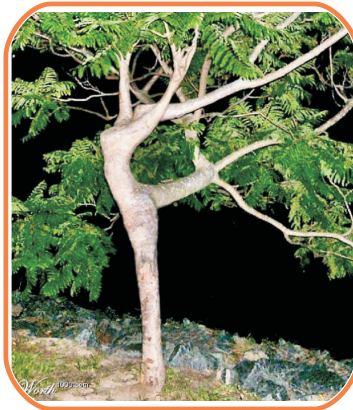

Glede toga nadahnjujuće su riječi enciklike *Caritas in veritate*: "Pravo na prehranu, kao i na vodu – piše Benedikt XVI - imaju važnu ulogu u postizanju drugih prava, počevši od osnovnog prava, prava na život. Stoga je nužno da se razvije solidarna svijest koja smatra prehranu i pristup vodi univerzalnim pravima svih ljudskih bića bez razlike i diskriminacije." *Kompendij socijalnog nauka Crkve* podsjeća da „voda, po svojoj prirodi, ne može biti smatrana kao čista roba među ostalim robama i da njena upotreba mora biti racionalna i solidarna“, kako bi omogućila „zadovoljavanje potreba svih, a posebno osoba koje žive u siromaštvu“.

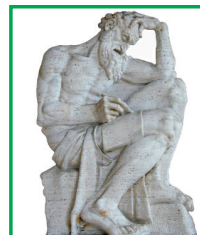
Upravo iz tih naznaka mons. Toso je zatražio od svjetske zajednice da zauzetost u upravljanju vodenih izvora bude više od jednostavne raspoloživosti za suradnjom. Po sudu tajnika *Iustitia et pax*, danas nedostaje na međunarodnoj razini „preliminarna svijest i suglasnost o postojanju osnovnog i neotuđivog prava na vodu“; a čini se daleko i „postojanje političke vlasti koja bi znala pregovarati između interesa u igri i koja bi prisiljavala na poštivanje prava na horizontu zajedničkog dobra za sve narode i osobe“. To su dva nedostatka koje treba čim prije otkloniti, jer pravo na vodu – podsjetio je mons. Toso – je „osnova za poštivanje raznih osnovnih prava“, kao što je pravo „uživanja standarda što je moguće boljeg zdravlja“, prava na „dovoljnu i zdravu prehranu“ i prava „na dostojanstven život“.

**Priroda je kipar bez dlijeta.
I slon sa surlom u moru,
i plesačica,
i ova ogromna riba koja kao da viri iz vode,
i još mnogo drugih sličnih likova...
zanimljiva su 'čuda' ovog jedinstvenog
'kipara'.**

Izdaje: ŽUPNI URED RISIKA, 51516 Vrbnik; e-mail: nikola.radic@ri.t-com.hr

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

IX. NEDJ. KROZ GOD - 06.03.2011.

Broj: 10(197)

Tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, prispodobit će se mudru čovjeku koji sagradi kuću na stijeni. Kiša..., bujice..., vjetrovi... sruče se na tu kuću.

Ali ONA NE PADA !!

*Današnje evanđelje
(Mt 7, 21-27)*

voda*voda*voda*voda*voda*voda*voda*voda*voda*vod

U svijetu se sve više zahuktavaju polemike oko pitke vode koja za čitavo čovječanstvo svakim danom postaje sve veći problem. Od moralno trulih političkih elita u svijetu i nezasitno pohlepnih svjetskih bogataša teško se, u ovoj situaciji, može očekivati bilo što drugo osim da ovu delikatnu, a za čovjeka sudbonosno važnu krizu s vodom, iskoriste za daljnje bogaćenje i vladanje nad onima koji će onda možda i umirati od žeđi. "Privatizirati" vodu postaje sada jedan od vodećih interesa onih koji na ovaj ili onaj način žele vladati čovječanstvom učinivši ga o sebi ovisnim.

Hrvatskoj je nedavno zaprijetila takva opasnost. Srećom se našlo ljudi i organizacija koji su vidjeli "u kom grmu leži zec". Komisija *Iustitia et pax* Hrvatske biskupske konferencije izdala je o tome posebno priopćenje, a reagirali su i drugi... Pod tim pritiskom je problematični zakon povučen iz saborske procedure, no time nije rečeno da je povučen iz nekih glava koje upravljaju ovom zemljom. I to je ono što ni jedan hrvatski građanin ne smije gubiti iz vida.

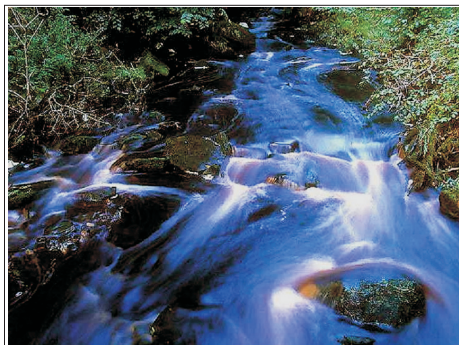
U Rimu je koncem veljače o. g. održan skup na temu "Daj mi piti" koji se bavio problematikom pitke vode. O skupu je izvijestio vatikanski dnevnik *Osservatore romano*. Članak ovdje prenosimo u hrvatskom prijevodu sa ciljem da bi čitatelji dobili malo širi uvid u tu problematiku i bolje upoznali stav katoličke Crkve u ovom pitanju.

Voda nije roba već zajedničko dobro koje pripada svima

Za tajnika Papinskog vijeća *Iustitia et pax* biskupa Tosa voda nije roba već zajedničko dobro koje pripada svima i kojemu odgovara pravo koje je „univerzalno i neotuđivo“. Izvorima voda se ne može upravljati ekonomskim i privatnim kriterijima.

Voda nije roba već zajedničko dobro koje pripada svima i kojem odgovara pravo koje je „univerzalno i neotuđivo“. Iz tog razloga upravljanje vodom ne može biti podvrgnuto samo zakonima tržišta, niti može biti isključivo povjerenost privatnom sektoru: nasuprot, potrebna je „demokratska kontrola“ i „sudjelovanje“ koje se „promiče kroz aktivno građanstvo u žustrom suočavanju sa javnim institucijama“.

To je ustvrdio biskup Mario Toso, tajnik papinskog vijeća *Iustitia et pax*, piše vatikanski dnevnik *L'Osservatore Romano*, otvarajući 24.02. u Rimu skup na temu „*Daj mi piti*“ snažno upozorivši na središnje pitanje vode za budućnost čovječanstva i za cjelokupni razvoj naroda. „Pravo na vodu – podsjetio je na susretu koga je organizirala udruga *Greenaccord* uz podršku rimske provincije – proizlazi iz osnovnog prava na život“. Iz toga proizlazi da „voda ima takvu društvenu važnost da države ne mogu povjeriti upravljanje vodom samo privatnicima“.

Kao dokaz promašene politike crpljenja i distribucije vode, politike koja se nadahnjuje na „isključivo ekonomskom i privatističkom kriteriju“, biskup je naveo države kao što su Kolumbija, Filipini, Gana, čiji glavni gradovi nemaju prikladnu javnu vodoopskrbnu mrežu. U tim gradovima – upozorio je mons. Toso – cijena vode, koju privatnici razvlažu autocisternama je između tri i šest puta veća od vode u metropolama kao što su New York i London. „Dolazimo do paradoksa da siromašni plaćaju mnogo više od bogatih za ono što bi trebalo biti univerzalno pravo, a to je: pristup pitkoj vodi“.

Tome treba pridodati „dramatični i koji puta čak i nasilni“ sukob, koji će kad-tad eksplodirati, kada različiti narodi za svoje postojanje crpe iste vodene izvore. Takav je slučaj, na primjer, u području Nila, gdje su države na izvoru u upotrebi i upravljanju vodom prisiljene voditi računa o državama koje su nizvodno. „Po mnogim strateškim analizama – upozorio je biskup – nakon rata za naftu koji je obilježio zadnja desetljeća, u budućnosti ćemo doživjeti nove ratove za vodu“.

S druge strane stanje zdravlja vode na svijetu već danas je alarmantno. Brojke koje je iznio tajnik *Iustitia et pax* rječito govore u njihovoj dramatičnosti. Milijarda ljudi nema pristupa zdravoj pitkoj vodi. Zbog klimatskih promjena ovoj brojci moglo bi se pridodati do 2050. godine novih dvije milijarde i osamsto tisuća stanovnika. Prema predviđanjima, od 5 do 25 % današnjih potrošača slatke vode vjerojatno će dugoročno trošiti količine vode koje će nadmašiti raspoloživa crpilišta pa će se stoga pola svjetskog

pučanstva do 2025. godine morati suočiti sa posljedicama nedostatka vode.

Posljedice ovakvog stanja su očigledne, posebno u najsiromašnijim zemljama. Po programu Ujedinjenih naroda za okoliš *The greening of water law: managing freshwater resources for people and the environment* (New York, 2010), oko 2,5 milijarde ljudi na svijetu – skoro polovica pučanstva u razvoju – žive u zdravstveno lošim uvjetima. Iz toga razloga, svake godine oko 1,8 milijuna djece ispod pet godina umire od diarejskih bolesti (kao kolera, tifus i dizenterija) koje se mogu pripisati pomanjkanju pitke vode, uz nedostatak osnovne zdravstvene službe.

U stvari – objasnio je Toso – siromašni često ne trpe toliko zbog nedostatka vode, već zbog „ekonomske nemogućnosti da je nabave“, kako ističe izvješće iz 2006. programa Ujedinjenih Naroda za razvoj (Undp) naslovljeno *Beyond scarcity: Power, poverty and the global water crisis*. Po neoliberalističkim postavkama politike upravljanja vodom „voda bi bila ekonomsko dobro kao i druga dobra, koja imaju vrijednost zamjene ili cijene koja bi trebala biti utvrđena po zajedničkim pravilima ponude i potražnje, u konačnosti po logici profita“. To je teorija na osnovu koje „cijena svega što se upotrebljava mora biti na teret potrošača, tj. onoga koji ima koristi od upotrebe“. Jasno je, da bi u toj perspektivi – naglasio je biskup – „čak i najsiromašniji morali platiti pristup količini od 50 litara pitke vode koju Svjetska organizacija za zdravstvo smatra minimalno potrebnom za preživljavanje“.